

Sygn. akt I Ns 522/12

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2017r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Barbara Nowicka

Protokolant: starszy sekretarz sądowy E. B.

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 r. w Słupsku na rozprawie sprawy

z wniosku **E. M.**

z udziałem **K. G., D. L. (1), M. L. (1), A. K., Ł. Ł., R. A. O. (1), małoletniego J. O. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. K., małoletnich: D. L. (2), W. L., M. L. (2) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego D. L. (1), małoletniego D. L. (3) reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego M. L. (1), A. O. (2) i małoletniej L. O. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową A. O. (2)**

o stwierdzenie nabycia spadku po S. L.

postanawia:

I. stwierdzić, że spadek po S. L., zmarłym w dniu 15 listopada 2009 roku w S., ostatnio stale zamieszkałym w S. na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyli: córka K. G. (córka S. Z. i I.) w 1/4 części, wnuki: R. O. (córka J. S. i A. M.), Ł. Ł. (syn R. R. i A. M.), J. O. (syn J. S. i A. M.) po 1/12 części każde z nich, wnuki: D. L. (2) (syn D. S. i M. A.), W. L. (córka D. S. i M. A.), M. L. (2) (syn D. S. i M. A.), prawnuczka L. O. (córka J. A. i A.) po 1/16 części każdy z nich oraz wnuk D. L. (3) (syn M. J. i J. E.) w 1/4 części;

II. nie obciążać stron kosztami kuratora.

Sygn. akt I Ns 522/12

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 11.10.2017 roku o stwierdzeniu nabycia spadku

Wnioskodawczyni E. M. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po S. L., zmarłym w dniu 15.11.2009r. w S., ostatnio stale zamieszkałym w S..

Na uzasadnienie wnioskodawczyni wywodziła, iż posiada interes prawny w wystąpieniu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po w/w spadkodawcy, bowiem zachodzi potrzeba uregulowania stanu prawnego nieruchomości położonej przy ul. (...) w S..

Jako uczestników wskazała **K. G., D. L. (1), M. L. (1) i A. K.**.

Postanowieniem z dnia 07.12.2012r. Sąd wezwał do udziału w sprawie **Ł. Ł., R. A. O. (1), J. O., D. L. (2), W. L., M. L. (2), D. L. (3)**.

Postanowieniem z dnia 07.03.2014. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki postępowania **A. O. (2)**.

Postanowieniem z dnia 15.11.2016r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki postępowania małoletnią **L. O., reprezentowaną przez przedstawicielkę ustawową A. O. (2)**.

W toku postępowania okazało się, że miejsce pobytu D. L. (1), w tym jako przedstawiciela ustawowego małoletnich D. L. (2), W. L. i M. L. (2) oraz miejsce pobytu M. L. (1), w tym jako przedstawiciela ustawowego D. L. (3), są nieznane.

Zarządzeniem z dnia 15.11.2016 roku ustanowiono w trybie art. 510 § 2 zd. 3 kpc kuratora procesowego dla nieznanych z miejsca pobytu uczestników, w osobie radcy prawnego P. P..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca S. L. ur. (...) w S., zmarł w dniu 15 listopada 2009r. w S.. Ostatnio stale zamieszkiwał w S.. Zmarł jako wdowiec.

dowód: odpis skrócony aktu zgonu S. L. – k. 6 akt I Ns 402/10, odpis skrócony aktu zgonu E. L. / k. 9 akt/.

W ciągu swego życia spadkodawca miał czworo dzieci: K. G., A. K., D. L. (1) i M. L. (1). Poza wyżej wymienionymi spadkodawca nie miał żadnych innych dzieci: ani małżeńskich, ani pozamałżeńskich, ani przysposobionych. Nie było dzieci, które by zmarły.

Spadkodawca nie pozostawił testamentu. Niniejsza sprawa jest pierwszą o stwierdzenie nabycia spadku po nim. Nie sporządzano aktu poświadczenia dziedziczenia po spadkodawcy. Nikt nie zrzekał się dziedziczenia po S. L., nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia po spadkodawcy

dowód: zapewnienia spadkowe złożone przez A. O. (2) i A. K. /k. 374-376 akt/,

- odpis skrócony aktu małżeństwa K. G. /k. 115, 149 akt/,

- odpisy skrócone aktów stanu cywilnego złożone w kopercie i opisane na k. 6 akt I Ns 907/10/.

Córka spadkodawcy A. K. w dniu 12.05.2010 roku złożyła przed notariuszem w S. oświadczenie o odrzuceniu spadku po S. L..

A. K. ma troje dzieci: R. A. O. (1), ur. (...), Ł. Ł., ur. (...) i J. O., urodzonego (...)

dowód: akt notarialny na k. 2 akt I Ns 384/10, odpisy skrócone aktów urodzenia złożone w kopercie i opisane na k. 26 akt, zapewnienia spadkowe złożone przez A. O. (2) i A. K. /k. 374-376 akt/,

Syn spadkodawcy D. L. (1) w dniu 14.05.2010r. złożył przed notariuszem w S. oświadczenie o odrzuceniu spadku po S. L..

D. L. (1) ma pięcioro dzieci, które – poza córką A. O. (2) – zamieszkują z nim w Norwegii:

- A. O. (2), ur. (...)

- D. L. (2), ur. (...)

- W. L., ur. (...),

- M. L. (2), ur. (...),

- M. L. (3), urodzonego po śmierci spadkodawcy.

W. spadkodawcy A. O. (2) w dniu 13.05.2010r. złożył przed notariuszem w S. oświadczenie o odrzuceniu spadku po dziadku S. L..

A. O. (2) ma dwoje dzieci: L. O., ur. (...), w imieniu której nie złożono oświadczenia spadkowego oraz B. O., ur. (...)

dowód: akt notarialny na k. 4 akt IX Ns 405/10, odpisy skrócone aktów urodzenia złożone w kopercie i opisane na k. 26 i 35 akt, zapewnienia spadkowe złożone przez A. O. (2) i A. K. /k. 374-376 akt/.

Syn spadkodawcy M. L. (1) w dniu 21.04.2010r. złożył przed notariuszem w S. oświadczenie o odrzuceniu spadku po S. L..

M. L. (1) ma syna D. L. (3), urodzonego (...)

dowód: akt notarialny na k. 2 akt I Ns 320/10, odpisy skrócone aktów urodzenia złożone w kopercie i opisane na k. 26 i 35 akt, zapewnienia spadkowe złożone przez A. O. (2) i A. K. /k. 374-376 akt/.

Sąd zważył, co następuje:

Na gruncie zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego oraz ustalonego w oparciu o ten materiał stanu faktycznego w pierwszej kolejności podkreślenia wymagało, iż art. 926 § 1 k.c. przewiduje dwa tytuły powołania do spadku: przepis ustawy oraz wolę spadkodawcy wyrażoną w testamencie odpowiadającym wymogom formalnym. Mając na względzie treść art. 926 § 2 k.c. należało nadto zaznaczyć, że ustawodawca daje pierwszeństwo porządkowi dziedziczenia określonego przez spadkodawcę w testamencie, dlatego dziedziczenie ustawowe co do całości spadku ma miejsce tylko wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

W niniejszej sprawie ustalono, że spadkodawca S. L. nie pozostawił testamentu.

W tej sytuacji nieuchronnym stało się stwierdzenie, że dziedziczenie po spadkodawcy winno następować na podstawie reguł przewidzianych w ustawie Kodeks cywilny – w Księdze czwartej, Tytule drugim, normujących dziedziczenie ustawowe.

W myśl z kolei art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych (art. 931 § 2 kc).

Stosując się do tej bezwzględnie obowiązującej regulacji i ustalając, że nie zaszyły negatywne przesłanki dziedziczenia, czy to w postaci zrzeczenia się dziedziczenia, czy odrzucenia spadku, czy wreszcie niegodności dziedziczenia, Sąd stwierdził, że spadek po spadkodawcy w 1/4 nabyła córka K. G..

Następnie Sąd zważył, że pozostała trójka dzieci spadkodawcy złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku przed notariuszem, z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wynikającego z art. 1015 § 1 kc.

Zgodnie z treścią art. 1020 kc spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku.

Wobec zatem skutecznego złożenia oświadczeń przez dzieci spadkodawcy o odrzuceniu spadku, zostali oni wyłączeni od dziedziczenia tak, jakby nie dożyli otwarcia spadku, a udział spadkowy, który by im przypadał, przypadał ich następcom.

W dacie śmierci spadkodawcy A. K. miała troje dzieci, z których dwoje było małoletnie. D. L. (1) miał pięcioro dzieci, w tym czworo małoletnich, z których jedno urodziło się po śmierci spadkodawcy. Tylko jedno z dzieci D. A. O. - skutecznie odrzuciła spadek po dziadku, zaś w dacie śmierci spadkodawcy miała córkę L. O.. Z kolei M. L. (1) miał syna D. L. (3). Wobec niezłożenia przez nich, jak również przez ich przedstawicieli ustawowych oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie 6 miesięcy od daty, gdy przedstawiciele ustawowi małoletnich spadkobierców dowiedzieli się o tytule jego powołania oraz stwierdzenia, iż nie zaszły inne negatywne przesłanki dziedziczenia, należało stwierdzić, że na podstawie art. 931 § 2 kc spadek po S. L. nabyły obok K. G. wnuki spadkodawcy oraz jego prawnuczka, którym przypadł udział rodziców, którzy skutecznie odrzucili spadek.

Nie wykazano, ani nie ustalono w niniejszym postępowaniu – mimo prowadzonych przez Sąd działań z urzędu, jak również działań kuratora, z którym uczestnicy kontaktowali się nie wskazując jednakże adresu dla skutecznych doręczeń – by poza ustalonymi w niniejszej sprawie, wnuki spadkodawcy składały oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Sąd uwzględnił przy tym treść art. 1015 § 2 kc w brzmieniu obowiązującym w dacie otwarcia spadku, zgodnie z którym brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Należało również zaznaczyć, iż stwierdzenie nabycia spadku po spadkodawcy nie mogło nastąpić na rzecz tych wnuków i prawnuków, którzy urodzili się on po śmierci spadkodawcy. Zgodnie bowiem z treścią art. 927 § 1 kc nie może być spadkobiercą osoba fizyczna, która nie żyje w chwili otwarcia spadku.

Sąd uwzględnił przy tym treść art. 677 § 1 kpc, zgodnie z którym Sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy. Zgodnie bowiem z treścią art. 670 zd. 1 kpc Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą.

Wzgląd na wszystkie te argumenty przesądzał o rozstrzygnięciu jak w pkt I sentencji.

O kosztach postępowania jak w pkt II Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc. W postępowaniu nieprocesowym zasadą jest, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Zważywszy na fakt, że koszty związane z ustanowieniem kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu uczestników nastąpiło z urzędu wobec regulacji art. 510 § 2 kpc, Sąd nie obciążył żadnego z uczestników kosztami kuratora uznając, że wnioskodawczynie i biorące udział w postępowaniu strony dołożyły starań mających na celu ustalenie adresów uczestników, co okazało się jednak bezskuteczne z przyczyn od nich niezależnych. Powyższe uzasadniało – zdaniem Sądu – zastosowanie art. 102 kpc.